

Ahoj a dobrý den (jak komu a jak kdy)...

Předem upozorňuji, že toto je *nejdivnější* dopis, který jsem dosud napsal (dost možná, že je neadresný proto, že se týká vlastně všech; nebo nikoho, to podle toho, jak se mi podaří říct, co říct chci). K jeho napsání jsem se odhodlával tak dlouho, až možná není komu psát, ale stejně to udělám. Nechci se vůbec litovat (to je ostatně trapné a hloupé), chtěl bych dosáhnout něčeho mnohem důležitějšího a silnějšího – následující řádky se totiž chtějí stát jakýmsi neumělým pokusem o *návrat k lidem*... Úskalím těchto úvah je fakt, že něco potřebuji sdělit, a nevím, jestli to umím a jestli o to vůbec někdo stojí. Chtěl bych dosáhnout jistého *komunikačního ideálu* – aby nezakreslený obsah došel až k Vám. Já vím, že to *nejde*, ale aspoň kousek se snad přes všechnu tu temnotu, kterou musí projít, dostane na správné místo. Zkuste číst dál... s vědomím, že pocity jsou nejen nepřenositelné, ale také nesdělitelné ve svém celku; po částech však kupodivu (někdy) ano.

Tedy, jsem mimo – svět a hlavně lidi. Neznám vlastně své vrstevníky, z jejichž *polosvěta* jsem už dost dávno dobrovolně vystoupil, ale to je jiná a i pro mě těžko pochopitelná kapitola, k tomu v podstatě nudná a příliš dlouhá; s tím otravovat nebudu, nebojte. Znáám lidi starší a hlavně mladší, což není cíl, ale holá realita. Je mi tak dobře... někdy. Někdy vůbec ne, jak to tak bývá. Nepočítám, statistiky nevedu. Mám doslova a do písmene několik set známých, z nichž jen některé mám rád a z nichž jen někteří mají rádi mě (snad). Dokážu mluvit asi s každým, i když s někým jen jednou a s jinými s jistým sebezapřením, s dalšími pak rád a často, ale přátelství to není a ani nemůže být. V tom problém není, tak to bývá a je to v pořádku. *Kámen úrazu* je v tom, že *nemám přátele* – tedy nemám jich dost a s myšlenkami, které vedou i tato písmenka, jsem sám tak často, že to není zdravé a příjemné už vůbec ne.

Několik přátel (ne)samozřejmě mám, ale mám pocit, že je ztrácím (nebo oni ztrácejí mě?), protože věci moc řeším (zpravidla ty nepodstatné, jenže poznat *to pravé* je někdy nadlidský úkol), protože někdy nejsem upřímný (nebo jsem aspoň nebyl) a protože dělám chyby. Hodně chyb – a přitom je dělat *nechci!* Píšu toto i s tím hrozným nebezpečím, že urazím ty, kteří mými skutečnými přáteli jsou a vždy byli... nezlobte se. Jmenovat nebudu – však *Vy víte*, aspoň v to doufám. Vážím si Vás a mám Vás rád, jen jsem to možná nikdy dostatečně jasně neřekl... (hle, další chyba).

Nechápejte to prosím tak, že *mi nestačíte*; je to jako třeba s hudbou... zkuste přijmout toto přirovnání... každou chvíli si člověk pouští jinou: to není nestálost, ale snaha (někdy zbytečná, uznávám) obohatit život sobě a tím (resp. zároveň) druhým. Někdy to *ladí* tam, někdy jinde, ale proto není někdo *lepší* a jiný *horší*. K hudbě, která není kulisou, ale *podstatou děje*, která dobře či příjemně zní, se přece každý rád vrací... a měl by se vracet. V životě nemá být ticho (jestliže jste někdo filosof, určitě namítnete, že *ticho může být nejlepší hudba*, ale to jste mě bohužel vůbec nepochopili). Já toto *škodlivé ticho* poslouchám – vlastní vinou – moc často. A mám ho už dost. Proto je třeba mít více přátel; klasicky literární *jediný přítel* je nějaké pseudoromantické klišé. Něco dát a něco dostat – tenhle *metafyzický kšeft* (nejde ovšem o *věci!*) je vlastně základem veškerých vztahů, nikdy nejsou jednosměrné. Jsou-li, pak to nejsou opravdové vztahy, jen čiré zoufalství s nedozírnými následky, genocida citů. Zůstávají ruiny a spáleniště, každý máme nějaké.

Mám prý být *pozitivní*. No jo, ale *jak se to dělá?* Asi to neumím... *už* nebo *ještě pořád*, to nevím, dost možná že *stále*. Často je za pokusy o sblížení spatřován další (většinou neexistující) význam, postranní úmysly, nečestnost, vypočítavost, záměrná snaha někomu ublížit a jiné *ohavnosti*, jež plodí strach a nedůvěru při dalších situacích připomínající ty předešlé. Vznikají předsudky, zlé soudičky, kterým se tak snadno uvěří... Mezi lidmi se odehrávají neviditelná dramata každou vteřinu; *Neviditelné* ovšem neznamena *Neexistující*... a každý na sebe musí být opatrný; kdo není, často *havaruje*, někdy zcela fatálně. Je třeba ale také hodně věřit – a někdy tím i riskovat. Chci tímto celým říct, že nic z výše uvedených *ohavností* nechci a nebudu dělat, protože sám to nemám rád a bojím se toho, zlým soudičkám nebudu už naslouchat; už jsem to mockrát zažil a už také vím, že jediným lékem je *totální upřímnost*, těžká a někdy i sebezničující. I tak to má cenu – i když člověk místo dlouhého letu zažije spíš pád, může si říct *aspoň chvíli jsem letěl*, aspoň chvíli jsem věřil. Vstát je těžké, ale jde to. Většinou.

Chci-li s někým uzavřít přátelství, pak je to proto, že *vysíláme na stejné vlně*, aspoň mám ten dojem a přál bych si, aby protějšek měl pocit stejný... a že to někdy nevyjde, to se stane. Jenže ani *pak* to kupodivu nemusí dopadnout špatně, nesoulad je také hudba, někdy krajně zajímavá... Když to neladí, ještě z toho nemusí

vzniknout ničení orchestru... ubližování je všude kolem tolik, že by si toho možná nikdo nevšiml, ale to neznamená, že to zúčastněně méně bolí. I přátelé se mohou hádat, ale záměrně ubližovat si nesmějí.

Nevím, jak vznikla *pověra*, že mám hodně přátel, hodně lidí, hodně *hudby*, hodně všeho. Nemám, někdy nemám vůbec nic. Možná vlastně vím, jak to vzniklo... Když jednou někoho uvidíte jít, taky si možná budete myslet, že jí denně... ale já mám hrozný hlad. Nechci *žebrot o almužnu*, chci jen zpátky někam, kam bych chtěl patřit. Je to sice dost drzé přání, ale stejně ho mám.

Lidi jsou ze *sametu* a je naprosto fuk, jestli teď mluvím o krásné dívce, dítěti nebo třeba stokilovém chlapovi, ani ten není ze železa, ačkoli to o něm zlomyslné sudičky všem říkaly. Ze všech těch *příhod a nehod* lidé vycházejí potrhaní, ale proto nejsou horší; i *krása na druhý pohled* má právo být nazývána svým jménem. Kdyby se růže nejmenovala růže, voněla by stejně, říkal přece pan Shakespeare... a ten jistě věděl mnohem víc, než vím já. Je asi trapné se tady s ním stavět do jedné věty, promiňte, jen mě napadla jistá podobnost myšlenek...

Je více druhů přátelství, nemá cenu je počítat – se svým relativistickým založením musím stejně nutně dojít k tomu, že každý vztah představuje unikátní (a proto ohrožený) druh sám o sobě. Chtěl bych mít přátele různých druhů. Chtěl bych znamenat pro Vás to, co Vy pro mě.

Odpusťte, že to teď asi celé vyznívá jako hloupý kýč a patetická hloupost... to jsem nechtěl, ale neumím lépe psát, určitě neumím lépe mluvit (určitě bych z očí do očí nedokázal říct ani zlomek zde napsaného), neumím lépe myslet, umím-li to vůbec. Chtěl bych jen pryč z *tichých temnot*, ve kterých jsem zabloudil, to je celé.

Děkuji Vám

...

*P.S. pro nespokojené, uražené a ostatní:*

Pokud jste znechuceni, omlouvám se. Pokud si myslíte, že jsem hlupák, mrzí mě to, ale nemůžu s tím nic dělat. Nechci v tomto dopise měnit ani slovo – na svou obranu můžu snad jen uvést „výmluvu“, že přece jde o *literaturu* (kdo už dneska píše dopisy?!) a že respektuji Vaše právo, aby se Vám *má hudba* nelíbila nebo připadala i pitomá a možná pateticky vypočítavá stejně jako její autor... to ale stejně nic nemění na faktu, že jsem se snažil...